

ประโยค ป.ธ.๙
แต่ง ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๗

ลัทธิสัมปทานั้น คือ ความเชื่อประกอบด้วยเหตุผลในสิ่งที่ควรเชื่อ ชื่อว่า ลัทธิ
 มีวิภาคตามวัตถุเป็นที่ตั้งแห่งความเชื่อเป็น ๔ ประการ คือ กัมมลัทธิ เชื่อกรรม ๑
 วิปากลัทธิ เชื่อผลแห่งกรรม ๑ กัมมัสสกาตลัทธิ เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตน
 ๑ ตถาคตโพธิลัทธิ เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระตถาคตเจ้า ๑ สิ่งที่สัตว์ทำด้วยกาย
 วาจา ใจ พร้อมด้วยเจตนา ชื่อว่า กรรม จำแนกโดยประเภท ส่วนดีมีมูลมาแต่โลภะ
 โทสะ อโมหะ เป็นกุศลกรรม ส่วนชั่วมีมูลมาแต่โลภะ โทสะ โมหะ เป็นอกุศลกรรม
 กรรม ๒ ประเภทนี้ เมื่อความประชุมปัจจัยมีและได้ช่องเมื่อใด ก็ย่อมให้ผลเมื่อนั้น
 กุศลกรรมย่อมให้ผลเป็นที่ปรารถนารักใคร่พึงใจ เป็นไปตามมูลเหตุความหยั่งรู้กรรม
 คาดหน้าว่า เป็นมูลเหตุให้ผลแก่ผู้ทำเช่นนั้นๆ อนุวัตรตามมูลเหตุแล้ว และเชื่อลง
 เหมือนแพทย์ผู้หยั่งรู้สมุฏฐานก้าวหน้าว่า จะให้เกิดความรำคาญหรือเกิดโรคแก่ร่างกาย
 แล้วประกอบอุบายชักนำหรือบำบัดเสีย นี้ชื่อว่า กัมมลัทธิ เชื่อกรรม ๑ ผลสุกวิเศษ
 เกิดแต่กรรม ชื่อว่า วิปาก จำแนกโดยวิภาค ส่วนที่ปรารถนารักใคร่พึงใจ เป็นผลของ
 กุศลกรรม ส่วนไม่เป็นที่ปรารถนารักใคร่พึงใจ เป็นผลของอกุศลกรรม วิปาก ๒ ประเภท
 นี้ ส่อมูลเหตุของตนให้คนเห็น ความหยั่งรู้วิปากสาวเข้าไปหาต้นเหตุว่า มีมูลมาแต่กรรม
 อย่างนั้นๆ เหมือนแพทย์ผู้เห็นโรคแล้ว ค้นพบสมุฏฐานแห่งโรคนั้น นี้ชื่อว่า วิปาก
 ลัทธิ เชื่อผลแห่งกรรม ๑ เหล่าสัตว์ผู้มีกิเลสานุสัย ทำกรรมอันใดลงด้วยกาย วาจา
 ใจ ก็ย่อมได้เสวยผลของกรรมนั้น ทำชอบก็ได้เสวยผลอันดี ทำผิดก็ได้เสวยผลอันชั่ว
 กรรมย่อมจำแนกสัตว์ผู้กระทำให้เป็นผู้ประณีตและเลวทรามต่าง ๆ กัน ความหยั่งรู้
 ดังนี้ และเชื่อลง ชื่อว่า กัมมัสสกาตลัทธิ เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตน ๑
 ความหยั่งเห็นคุณแห่งพระพุทธเจ้า กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ และเชื่อลงโดยนัยว่า
อรหิ สมฺมาสมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ไกลจากกิเลส
 บาปกรรม บริสุทธิ์ทุกสถาน เป็นผู้ควรแนะนำสั่งสอนเวไนยสัตว์ให้ปฏิบัติตาม ให้บรรลุ

ถึงความบริสุทธิ์และควรแก่ครูฐาน ตั้งอยู่ในที่เป็นพระคาสดา เป็นที่นับถือบูชาของมหาชน พระองค์ตรัสรู้ธรรมที่จริงที่ชอบ ตามลำพังพระองค์ ไม่มีผู้ใดเป็นครูอาจารย์สั่งสอน รู้ชอบไม่วิปริต ให้สำเร็จประโยชน์ของพระองค์และผู้อื่นได้ สุวกุขาโต ภควตา ธมฺโม ธรรมที่พระองค์ทรงแสดงสั่งสอนเวไนยสัตว์ ได้ชื่อว่า ตรัสชอบแล้ว สุปฏิปนุโน ภควโต สาวกสงฺโฆ สงฺฆสาวกของพระผู้มี พระภาคเจ้าปฏิบัติชอบแล้ว นี้ ชื่อว่า ตถาคตโพธิสัตว์ เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระตถาคตเจ้า ฯ

—◆—
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๙

แต่ง ไทยเป็นมคอ

พ.ศ. ๒๕๔๗

สพฐาสมปทาติ เจตต ๑ สพฐเยยวตตุสมี ฉาณสมปยุตต์ สพฐทหนํ สพฐา นาม ๑
 สธา สพฐเยยวตตุวิภาคโต จตฺตพฐิธา โหติ กम्मสพฐา วิปากสพฐา กम्मสสกา
 ตลาตโพธิสพฐา จาติ ๑ ยํ หิ สจฺเตหิ กาเยน วาจาเย มนสา วา เจตนาเย กตฺ, ตํ กम्मํ
 นาม ๑ ตถจฺ ปภทโต ทฺวิธํ โหติ กุสลกम्मํ อกุสลกम्मญฺจาติ ๑ ตตฺถ กุสลกम्मํ อโกล-
 อโทสอโมหมลํ ๑ อกุสลกम्मํ ปน โลกโทสอโมหมลํ ๑ ตทฺถยํ ปจฺจยสมวาเย เจว อโกลาเส
 จ สติ วิปากํ เทติ ๑ กุสลกम्मํ อโกลาทิมูลานูรูปิ อธิจฺจํ กนฺตํ มนาเป วิปากํ เทติ,
 อกุสลกम्मํ ปน ตพฺพิปริตํ วิปากํ ๑ ยํ หิ เวชฺชสฺส “อิทํ สรรีรสฺส อผาสุกมฺปิ โรคฺปิ
 อุปฺปาเทสฺสตีติ ปุเรตรํ โรคฺสมฺภูจฺานํ วิชานิตฺวา ตสฺส อปฺนยฺนตฺทิจฺจณฺุปายสฺส ปยุตฺชนมิว
 กุสลสฺส ปุคฺคตสฺส “กम्मํ นาม เยน กตฺ ตสฺส อิทิสฉจฺิตฺตจฺจ มฺูลานูรูปิ ผลํ ทสฺสตีติ
 ปุเรตรํ กम्मํ วิชานิตฺวา สพฐทหนํ, อิทํ กम्मสพฐา นาม ๑ กम्मชฺชํ วิปกฺกผลํ วิปากโ
 นาม ๑ อยํ วิภาคโต ทฺวิธํ โหติ อธิจฺจํ กนฺโต มนาเป วิปากโ กุสลกम्मวิปากโ ตพฺพิปริ
 โต วิปากโ อกุสลกम्मวิปากโ ๑ ตทฺถโย วิปากโ กम्मมฺูลสูงโกล เจว โหติ กम्मปยุตฺวาโ
 จ ๑ ยํ เวชฺชสฺส โรคํ วิจฺินิตฺวา ตสฺส โรคฺสฺส สฺมฺภูจฺานสฺส วิชานณมิว วิปากํ อนุกวิตฺวา
 ตสฺส มฺูลํ วิจฺินนตสฺส อยํ อิทิสมฺิทิสกम्मมฺูลโกลิตฺ วิชานิตฺวา สพฐทหนํ อิทํ วิปากสพฐา
 นาม ๑ ยํ “กิลฺเสสาณุกตฺวา สจฺตฺวา กาเยน วาจาเย มนสา วา ยํ กम्मํ กโรนฺติ ตสฺส วิปากํ
 ปฏฺิถกนฺตีติปิ “สพฺเพ สจฺตฺวา กम्मสฺสกา กम्मทฺทายาทา กम्मโยนิ กम्मพฺนฺธุ กम्मปฏฺิสรณฺวา,
 ยํ กम्मํ กริสฺสนฺติ กลฺยาณํ วา ปาปํ วา, ตสฺส ทฺทายาทา ภวิสฺสนฺตีติปิ “กลฺยาณการี
 กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปกนฺตีติปิ “กम्मํ สจฺเต วิชตฺติ ยทฺิทํ ทินฺปฺปณฺีตตฺยาติปิ เอวมาทินิ
 วิชานิตฺวา สพฐทหนํ, อิทํ กम्मสฺสกาตฺสพฐา นาม ๑ ยํ “อิตฺปิ โส ภควา อวทํ
 สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สฺสโต โลกวิฑู อณฺุตโตโร ปุริสทมฺมสารถิ สจฺตฺวา
 เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ “สฺวาภฺชาโต ภควตฺวา ธมฺโมติ “สุปฏฺิปนฺโน ภควโต
 สวาทฺสจฺจโมติ จาทฺิทิ นเยหิ พุทฺธสฺส สธมฺมสฺส สจฺจขสฺส จฺเณ วิชานิตฺวา สพฐทหนํ, อิทํ

ตถาคตโพธิสัทธา นาม ๑

อถวา ๑ ยี่ “โส ภควา อรหํ อารกา สัพพกิลเลสปาเปหิ สุวิฑูรฑูเว จิโต สัพพตถ
 สุปริสุทโธ เวเนยเย ปริสุทธี ปาเปตุํ ปิโพธธา เทวมนุสसानํ สตถุภาเวน ครุฑจانيโย
 มหาชนสฺส ปุชณีโย จ โหติ, โส ภควา สมมา สามํ สจจاني พุชฌิตา โหติ, อสตถุโก
 หุตฺวา ตถํ ภูตํ อวิปริตํ อตฺตโน เจว ปเรสณฺจ อตฺตาวหํ สัพพทมฺมํ อพฺภณฺณาสีติ
 “สฺวาภาษาโต ภควตา ธมฺโมติ “สุปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺโฆติ จาทีหิ นเยหิ พุทฺธสฺส
 สทฺมมฺสฺส คฺเณ วิชานิตฺวา สทฺทหนํ, อิทํ ตถาคตโพธิสัทธา นาม ๑

พระธรรมกิตติวงศ์	สุรเตโช	วัดราชโอรสาราม	แต่ง
สนามหลวงแผนกบาลี			ตรวจแก้.